

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Ανταγωνισμός ναι, αλλήλα με διαφανείς διαδικασίες

Με αφορμή την πρόσφατη ανάδειξη του σε πρόεδρο Δ.Σ. του Πανελληνίου Συνδέσμου Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ), μετά την ανασυγκρότηση του προεδρείου λόγω της παραίτησης του κ. Γεώργιου Βλάχου, ζητήσαμε από τον κ. Ζαχαρία Αθουσάκη να μας μιλήσει για τη γενικότερη κατάσταση του κλάδου των κατασκευών στην Ελλάδα.

Συνέντευξη:
ΠΑΝΟΣ ΚΑΤΣΑΧΝΙΑΣ

Ο κ. Ζαχαρίας Αθουσάκης, με αφορμή την πρόσφατη ανάδειξη του σε πρόεδρο του Πανελληνίου Συνδέσμου Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ), μίλησε στα «Εργοταξιακά Θέματα» τόσο για την κατάσταση και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος των κατασκευών μετά από πέντε χρόνια στη δίνη της κρίσης που περνάμε, όσο και για τις προσπάθειες του Συνδέσμου για συντονισμό μεταξύ των μελών του, με στόχο την αξιοποίηση και μεγιστοποίηση των συγκριτικών τους πλεονεκτημάτων.

Τόνισε επίσης πως κατά τα 50 χρόνια παρουσίας του στα ελληνικά κατασκευαστικά πράγματα ο ΣΑΤΕ προσπαθεί να συμβάλει με όλες του τις δυνάμεις στη γενικότερη προσπάθεια δημιουργίας υποδομών στην χώρα, μια και εκτιμά πως αυτό είναι προαπαιτούμενο για να την καταστήσει ανταγωνιστική σε επόμενη φάση ανάπτυξης με έναν τρόπο όμως που θα χαρακτηρίζεται από τον καθώς εννοούμενο ανταγωνισμό, μέσα σ' ένα πλαίσιο διαφανών διαδικασιών.

► Ποια είναι η γενικότερη συμβολή του Πανελληνίου Συνδέσμου Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ) όσον αφορά τα μέλη του αλλήλα και γενικότερα τα κατασκευαστικά πράγματα στην Ελλάδα;

Στις καταστατικές αρχές του Συνδέσμου μας προβλέπεται η προαγωγή και προστασία των συμφερόντων των επιχειρήσεων-μελών του, η μελέτη των προβλημάτων του κλάδου, η προώθηση τεκμηριωμένων θέσεων, η διερεύνηση τεχνοοικονομικών ζητημάτων της χώρας με στόχο την αξιοποίηση και μεγιστοποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων, καθώς και ο συντονισμός των ενεργειών των μελών όσον αφορά την εξυπηρέτηση του γενικότερου εθνικού συμφέροντος. Ένα σημαντικό κομμάτι της δουλειάς του ΣΑΤΕ είναι η προβολή και καταξίωση του έργου των ελληνικών εργοληπτικών επιχειρήσεων και η παροχή έγκυρης και έγκαιρης ενημέρωσης προς αυτές σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Στα πενήντα χρόνια παρουσίας, ο ΣΑΤΕ πέτυχε να ανταποκριθεί με αυξημένη υπευθυνότητα στις αρχές που έθεσαν οι εμπνευστές και ιδρυτές του και να καθιερωθεί ως ο πλέον αξιόπιστος σύμβουλος της πολιτείας και του κλάδου, τόσο με τις τοποθετήσεις, εισηγήσεις, προτάσεις και πρωτοβουλίες του, όσο και με τις συνεχείς παρεμβάσεις του σε ζητήματα που καθημερινά προκύπτουν (κάτι αναπόφευκτο για ένα χώρο εξόχως δημιουργικό και παραγωγικό, όπως είναι τα κατασκευαστικά έργα), πάντα με γνώμονα μια υγιή και απολύτως ανταγωνιστική αγορά.

Βασική επίδιωξη του ΣΑΤΕ είναι η μεγιστοποίηση της προσφοράς των επιχειρήσεων-μελών του, σε συνδυασμό

με την αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών δυνατοτήτων της χώρας· ουσιαστικά η δημιουργία εθνικού πλούτου, με την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και την κάλυψη των αναγκαίων υποδομών, που είναι προϋπόθεση για την ανάπτυξη.

► Μιλήσατε για ανάπτυξη. Εκτιμάτε ότι η πρόσφατη επανέναρχη των έργων στους τέσσερις αυτοκινητόδρομους είναι η αρχή της ανάκαμψης του κατασκευαστικού κλάδου ή απλά το τέλος μιας εκκρεμότητας;

Θα έλεγα πως είναι περισσότερο το τέλος μιας εκκρεμότητας, η οποία –θυμίζω– δημιουργήθηκε από την αδυναμία της πολιτείας να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της σε ό,τι αφορά τις απαλλοτριώσεις, τις εμπλοκές στις περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις και τις καθυστερήσεις των αρχαιολογικών ερευνών.

Οι αρχικές καθυστερήσεις, σε συνδυασμό με την εξαιρετή ύφεση λόγω οικονομικής κρίσης, επιβάρυναν το κόστος των έργων, τα αποστέρσαν από έσοδα και ακύρωσαν τη χρηματοδοτική βιωσιμότητά τους, γεγονός που –ταυτόχρονα με την καταρράκωση της διεθνούς αξιολόγησης της οικονομίας της χώρας μας– επέβαλε τη διακοπή της τραπεζικής χρηματοδότησης των έργων.

Οι τροποποιήσεις των συμβάσεων δίνουν λύση στο αδιέξοδο κατά τρόπο πλεονάζον, εξασφαλίζοντας την τραπεζική χρηματοδότηση των έργων, κυρίως μέσω της εγγύησης της επιστροφής της χρηματοδότησης από τα μελλοντικά έσοδα, δίχως ουσιαστική δημοσιονομική επιβάρυνση.

Ως ΣΑΤΕ τονίσαμε πως τα έργα αυτά θα πρέπει να τα δούμε ως «ραχοκοκαλιά» των υποδομών στη χώρα μας και να τα εντάξουμε σε ένα χάρτη συνολικής στοχευμένης ανάπτυξης. Αυτό σημαίνει ότι είναι η ώρα που οφείλουμε να σχεδιάσουμε και να αρχίσουμε να υλοποιούμε έργα όπως π.χ. κάθετους δρόμους, συνδέσεις με λιμάνια, αεροδρόμια, βιομηχανικές περιοχές και τουριστικά θέρετρα, που θα αξιοποιούν και τις δυνατότητες των αυτοκινητοδρόμων και θα δίνουν προοπτική σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές.

► Ποιο πιστεύετε πως είναι το μέλλον ως προς τη δυνατότητα κατασκευής μεγάλων έργων στην Ελλάδα;

Παρά τα πολλή έργα που έχουν γίνει κατά το παρελθόν, είναι κοινή διαπίστωση πως το έλλειμμα σύγχρονων υποδομών είναι μεγάλο στη χώρα μας. Και χωρίς αυτές, που είναι η βάση της ανάπτυξης, κανείς άλλος παραγωγικός κλάδος δεν μπορεί να αποδώσει σε συνθήκες ανταγωνισμού. Κατά συνέπεια, υπάρχει ανάγκη για



πολλά μεγάλα έργα, που θα πρέπει να συνδυαστούν με ακόμη περισσότερα μεσαία και μικρότερα, ώστε να οδηγηθούμε σε μια συγκροτημένη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη.

➤ **Η διατήρηση του παραγωγικού δυναμικού του κατασκευαστικού κλάδου βρίσκεται στις προτεραιότητες των εργοληπτικών οργανώσεων και ιδιαίτερα του ΣΑΤΕ;**

Θα μου επιτρέψετε να πω ότι το ίδιο το κράτος οφείλει να έχει στις προτεραιότητές του τη διατήρηση του παραγωγικού δυναμικού.

Θυμίζω ότι ο κατασκευαστικός κλάδος ήταν αυτός που πριν την κρίση έδωσε τους πολύ υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης στη χώρα, συμμετέχοντας στη διαμόρφωση του ΑΕΠ άμεσα κατά 9% (έναντι περίπου 2% σήμερα) και έμμεσα κατά πολλαπλάσιο ποσοστό.

Κι αυτό γιατί πρόκειται για κλάδο που «ανακυκλώνει» σε εξαιρετικά υψηλό ποσοστό τα χρήματα που απορροφά (κατά κύριο λόγο από ευρωπαϊκά προγράμματα), αφενός γιατί είναι κλάδος έντασης εργασίας και αφετέρου γιατί αξιοποιεί το έργο και

ΠΑΝΩ: Ο κ. Ζαχαρίας Αθουσάκης, πρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Ανωνύμων Τεχνικών Εταιρειών, στο γραφείο του.

«Στα πενήντα χρόνια παρουσίας, ο ΣΑΤΕ πέτυχε να ανταποκριθεί με αυξημένη υπευθυνότητα στις αρχές που έθεσαν οι εμπνευστές και ιδρυτές του, και να καθιερωθεί ως ο πλέον αξιόπιστος σύμβουλος της πολιτείας και του κλάδου».

το προϊόντα δεκάδων χιλιάδων άλλων ελληνικών επιχειρήσεων.

Η κρίση αλλιά και οι αλληπαλλήλες άστοχες –κατά την άποψή μας– αποφάσεις, είχαν ως συνέπεια την καταστροφή του 30% των κατασκευαστικών επιχειρήσεων και την εκτόξευση της ανεργίας σε πρωτόγνωρα επίπεδα. Στον κλάδο απασχολούνταν 400.000 εργαζόμενοι πριν την κρίση, και σήμερα, με βάση τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, απασχολούνται μόλις 172.000· δηλαδή 228.000 εργαζόμενοι στις κατασκευές έχουν μείνει εκτός εργασίας.

Ένα κράτος οφείλει να μην καταστρέφει ό,τι έχει, αλλιά να προσπαθεί συνεχώς να διατηρήσει τις παραγωγικές δομές και να δημιουργήσει νέες.

➤ **Με ένα ΠΔΕ διαρκώς συρρικνούμενο, θεωρείτε ότι οι Συμβάσεις Παραχώρησης και οι ΣΔΙΤ προκρίνονται ως τα μοντέλα υλοποίησης των έργων υποδομής;**

Διεθνώς υπάρχουν και αυτά τα «εργαλεία» στην κατασκευή των έργων. Μόνο που αυτά αξιοποιούνται με απόλυτη φειδώ ως συμπληρωματικά

στην παραγωγική διαδικασία των έργων. Πουθενά στον κόσμο σήμερα δεν συνιστούν κύρια μέθοδο δημιουργίας υποδομών, γιατί τότε δεν θα μιλάγαμε για δημόσια έργα. Επιπροσθέτως, αυτά τα «εργαλεία» αξιοποιούνται διεθνώς με απόλυτη διαφάνεια, με διασφάλιση ευρύτατης ανταγωνιστικής διαδικασίας και φυσικά με έναν τραπεζικό τομέα που αναλαμβάνει να στηρίξει τέτοια έργα.

Εδώ δεν συμβαίνει αυτό. Αντί να προστεθούν χρηματοδοτικοί πόροι, αφαιρούνται από το ΠΔΕ. Άρα μειώνεται σημαντικά η χρηματοδοτική ικανότητα του κράτους να δημιουργήσει τις αναγκαίες υποδομές που οφείλει να προσφέρει στους πολίτες του.

Η συνεχής συρρίκνωση του ΠΔΕ όχι μόνο αναστέλλει την ανάπτυξη αλλιά ναρκοθετεί και το μέλλον, αφού περιορίζει την απορροφητική ικανότητα σε ό,τι αφορά τα κονδύλια του ΕΣΠΑ. Έχουμε τονίσει ότι το ΠΔΕ θα πρέπει να τεθεί εκτός «μνημονίων» και οποιωνδήποτε άλλων συμφωνιών, έτσι ώστε να αξιοποιηθεί για την ανάκαμψη και την επανεκκίνηση της οικονομίας. Όχι γιατί αυτό συμφέρει τον κλάδο μας, αλ-

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ



► Πά γιατί αυτός είναι ο μόνος τρόπος να δοθεί προοπτική στη χώρα.

► **Η χρηματοδότηση έργων από το ΕΣΠΑ τελειώνει ουσιαστικά το 2015. Εκτιμάτε ότι το νέο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης (ΣΕΣ) της περιόδου 2014-2020 θα αξιοποιηθεί καλύτερα με την απορρόφηση περισσότερων κονδυλίων;**

Θα ήλεγμε πως τα ήθη του παρελθόντος πρέπει να γίνονται «μάθημα» και να μην επαναλαμβάνονται στο μέλλον. Ωστόσο, στη χώρα μας έχουμε μια συνήθεια να επαναλαμβάνουμε τα ήθη του παρελθόντος.

Το ΕΣΠΑ έχει πολλά ζητήματα ανοιχτά, τα οποία θα πρέπει να κλείσουν πριν αρχίσουμε να μιλάμε για το ΣΕΣ. Ο κίνδυνος να μείνουν ημιτελή πολλά έργα ή να απενταχθούν άλλα είναι κάτι περισσότερο από ορατός αυτή την περίοδο. Ήδη το επισημάναμε στους αρμόδιους, αλλά πειστική απάντηση δεν λάβαμε για όλα όσα θα πρέπει να γίνουν. Είναι ένα εξαιρετικά σοβαρό ζήτημα, από το οποίο εξαρτάται –δίχως υπερβολή– η βιωσιμότητα της συντριπτικής πλειοψηφίας των κατασκευαστικών επιχειρήσεων.

Με ένα τέτοιο δεδομένο, αντιλαμβάνεστε ότι κανείς δεν έχει δικαίωμα να είναι αισιόδοξος για καλύτερη διαχείριση του ΣΕΣ. Προϋπόθεση για την καλύτερη διαχείριση είναι να υπάρχει κατασκευαστικό δυναμικό. Και «καλύτερη διαχείριση» σημαίνει ότι οι αρχές που σχεδιάζουν και δημοπρατούν τα έργα θα είναι καλύτερα οργανωμένες, στελεχωμένες και εξοπλισμένες, με το κατάλληλο και επαρκές προσωπικό, με ένα νομοθε-

τικό πλαίσιο απλό, διαφανές και ταχύτατων διαδικασιών. Φοβάμαι πως αυτές τις προϋποθέσεις δεν τις έχουμε διασφαλίσει.

► **«Έργα για τα έργα» ή έργα ενταγμένα σ' ένα γενικότερο στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης;**

Ως ΣΑΤΕ, έχουμε πολλές φορές τονίσει ότι «δεν θέλουμε έργα για τα έργα», αλλά έργα που έχει ανάγκη η χώρα, που θα εξυπηρετούν την οικονομία της και το κοινωνικό σύνολο, που θα δίνουν προοπτικές και που θα αυξάνουν τη συνολική παραγωγική ικανότητα της χώρας.

Άποψή μας είναι ότι τα έργα θα πρέπει να προγραμματίζονται, να σχεδιάζονται και να κατασκευάζονται σ' ένα απολύτως διαφανές και ανταγωνιστικό περιβάλλον. Με άλλα λόγια, πρέπει να δημιουργηθεί ένας συνολικός «χάρτης» των αναγκαίων υποδομών, σε συνάρτηση με άλλους τομείς της οικονομίας όπως είναι η γεωργία, η βιομηχανία και ο τουρι-

1. Ο κ. Ζαχαρίας Αθουσάκης, ενώ συνομιλεί με τον Πάνο Κατσαχνιά.

2. Παρά την επανέναρξη των έργων για την ολοκλήρωση των αυτοκινητοδρόμων, διαπιστώνεται έλλειμμα σύγχρονων υποδομών στη χώρα.

3. Τη μεγάλη πλειοψηφία των εταιριών μελών του ΣΑΤΕ αποτελούν εταιρίες που προσβλήθηκαν στην ύπαρξη περισσότερων μικρού και μεσαίου μεγέθους έργων στο άμεσο μέλλον, πέραν της ανάγκης που υπάρχει για πολλά και μεγάλα έργα.

σμός, και με βάση αυτόν να προχωρήσουμε. Σ' αυτό το «χάρτη» έχουν θέση πολλά μεγάλα έργα, περισσότερα μεσαία, ακόμη περισσότερα μικρά. Η συνεκτικότητα όλων αυτών θα προσφέρει το καλύτερο αποτέλεσμα και θα δώσει τη συνολική ώθηση στην οικονομία.

► **Παρόλο που η κρίση έχει καταβάλει τον κλάδο, θεωρείτε ότι αποτελεί και «ευκαιρία» ώστε να προωθηθούν μέτρα και αποφάσεις με στόχο την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου που διέπει τα δημόσια έργα στη χώρα μας;**

Θα το έλεγα πως η κρίση ήταν –και δυστυχώς παραμένει– η «χρυσή ευκαιρία» για τη χώρα και τον κατασκευαστικό κλάδο να διορθωθούν τα κακώς κείμενα, να διαμορφωθεί ένα νέο πλαίσιο δραστηριοποίησης των εταιριών, αλλά και να οργανωθεί το κράτος σε νέες βάσεις σε ό,τι αφορά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των δημόσιων έργων. Κι αυτό δεν θα απαιτούσε δαπάνες, σε μια εποχή οικονομικής στενότητας, αλλά προϋποθέτει συνεργασία, ειλικρινή διάλογο, εμπιστοσύνη και πολιτική βούληση.

Ο ΣΑΤΕ προσπάθησε να κατευθύνει προς τα εκεί τα πράγματα. Τα μέλη μας το αντιλήφθηκαν και στήριξαν αυτή την προσπάθεια. Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια δεν βρήκαμε ανταπόκριση από τα αρμόδια Υπουργεία· αντίθετα είδαμε να εκδηλώνονται αποσπασματικές ενέργειες, συχνά αντιφατικές, που περιέπλεξαν ακόμη περισσότερο τα πράγματα.

Το αίτημα της συνολικής αναθεώρησης του νομοθετικού πλαισίου





που θα διέπει τα δημόσια έργα στη χώρα, με στόχευση στη διαφάνεια, παραμένει ισχυρό και επίκαιρο.

► **Ποια είναι η θέση του ΣΑΤΕ αναφορικά με το σχέδιο νόμου δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και έργων, το οποίο προωθεί η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ);**

Θεωρήσαμε ότι ήταν μια καλή βάση για να γίνει ένας συνοδικός διάλογος και μια συνοδική προσπάθεια αλληλλαγής του νομοθετικού πλαισίου για τα δημόσια έργα. Θυμίζω ότι ο ΣΑΤΕ, ήδη από το 2008, όταν κανείς δεν μιλούσε για τέτοια θέματα, είχε θέσει ως στόχο τη δημιουργία ενός πλήρως διαφανούς και περίπου αυτοματοποιημένου ηλεκτρονικού συστήματος δημοπράτησης και παρακολούθησης της πορείας εκτέλεσης των έργων.

Στο πλαίσιο αυτό είχαμε πει ότι θα πρέπει να ενταχθεί και ένας σύγχρονος, επίσης ηλεκτρονικός τρόπος λειτουργίας του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ), ενώ ως προϋπόθεση για την εξυγίανση του τομέα κατασκευής των έργων είχαμε θέσει τη δημιουργία ενός παρατηρητήριου των τιμών υλικών, εργασιών και μηχανημάτων. Μάλιστα, προς αυτή την κατεύθυνση δαπανήσαμε όχι μόνο χρόνο αλλά και χρήμα των μελών μας, ώστε να δημιουργήσουμε ένα μοντέλο εφαρμογής του συστήματος, βασισμένο στα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Όταν μας γνωστοποιήθηκε το σχέδιο νόμου της ΕΑΑΔΗΣΥ, πήραμε την πρωτοβουλία και οργανώσαμε –στα

«Ως ΣΑΤΕ τονίσαμε πως τα έργα αυτά θα πρέπει να τα δούμε ως τη "ραχοκοκαλιά" των υποδομών στη χώρα μας και να τα εντάξουμε σε ένα χάρτη συνοδικής στοχευμένης ανάπτυξης».

Περιφερειακά Τμήματα του ΣΑΤΕ και στη συνέχεια στην Αθήνα– ευρύτατης συμμετοχής ενημερωτικές συναντήσεις των μελών μας, στις οποίες κλήθηκαν και συμμετείχαν στελέχη της ΕΑΑΔΗΣΥ, της δημόσιας διοίκησης και πολλών άλλων φορέων. Οι συναντήσεις αυτές ήταν, κατά γενική εκτίμηση, εξαιρετικά επιτυχημένες. Ακούστηκαν όλες οι απόψεις και έγινε ένας ειλικρινής δημιουργικός διάλογος, αλληλά μείναμε εκεί. Δεν έχει δοθεί συνέχεια στην κοινά αποδεκτή κατεύθυνση που καταδείχτηκε κατά τον ευρύτατο διάλογο που οργανώσαμε. Αντιθέτως, πέρα από καθυστερήσεις και υποχωρήσεις, διαπιστώνουμε να προωθούνται αποσπασματικές ενέργειες, εκ διαμέτρου αντίθετες των αρχικά εκφρασμένων προθέσεων από επίσημα χείλη.

Κατά συνέπεια, σήμερα είμαστε επιφυλακτικοί, αναμένοντας ένα διάλογο με την πολιτική ηγεσία των αρμόδιων Υπουργείων– ένα διάλογο τον οποίο έχουμε ζητήσει προ πολλού και ο οποίος ακόμα δεν έχει προγραμματιστεί.

► **Επέρχονται σημαντικές αλλαγές στους διαγωνισμούς και στην ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων με τις νέες ευρωπαϊκές Οδηγίες;**

Βεβαίως. Αλλά να υπενθυμίσω ότι το σχέδιο νόμου της ΕΑΑΔΗΣΥ αναφέρεται στις προηγούμενες οδηγίες του 2004! Εμείς, στο διάλογο που αναπτύξαμε, τονίσαμε ότι αφού ήδη γνωρίζουμε τις επόμενες, θα πρέπει να προσαρμοστούμε απευθείας σ' αυτές και όχι μετά από μερικούς μήνες να ασχολούμαστε πάλι με την αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου.

Θα πρέπει να πω ότι οι αλλαγές με βάση τις νέες οδηγίες επηρεάζουν τις επιχειρήσεις του κλάδου, αλλά δεν τις καταστρέφουν. Τους δίνουν μια προοπτική επί μιας νέας βάσης καθώς εννοούμενου ανταγωνισμού σε διαφανείς διαδικασίες. Επηρεάζουν, ωστόσο, καθοριστικά τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας του κράτους, που από τη φύση του είναι... δυσκίνητο σε αλλαγές· πόσο μάλλον σε ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις. **ΕΘ**

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΖΑΧΑΡΙΑ ΑΘΟΥΣΑΚΗ

Ο Ζαχαρίας Αθουσάκης είναι διπλωματούχος μηχανολόγος - ηλεκτρολόγος μηχανικός, απόφοιτος του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (ΕΜΠ).

Γεννήθηκε και διαμένει στο Ηράκλειο Κρήτης, το οποίο έχει ως έδρα των δραστηριοτήτων του, ενώ διατηρεί παράλληλα και γραφεία στην Αθήνα.

Κατά το διάστημα 1981 - 2013 εκλέχθηκε για επτά τριετίες μέλος της Κεντρικής Αντιπροσωπείας στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ).

Διατέλεσε αρχικά γενικός γραμματέας και στη συνέχεια πρόεδρος για σειρά ετών (1981 - 1994) στην Πα-

νηλίνια Ένωση Διπλωματούχων Μηχανολόγων Ηλεκτρολόγων Μηχανικών Εργοληπτικών Δημοσίων Έργων (ΠΕΔΜΗΕΔΕ).

Από 2006 διατέλεσε μέλος του Δ.Σ. του Συνδέσμου Ανώμυμων Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ), αντιπρόεδρος, και σήμερα είναι πρόεδρος του Δ.Σ. του ΣΑΤΕ.

Τέλος, επί 25-ετία διατελεί εκπρόσωπος των εργοληπτικών οργανώσεων στην Επιτροπή Διαπίστωσης Τιμών (ΕΔΤ) του ΥΠΟΜΕΔΙ, ενώ πολυάριθμες είναι οι συμμετοχές του σε επιτροπές και συμβουλία διαφόρων φορέων, αναφορικά με τα δημόσια έργα.